MIELIPIDE

Vientiteollisuus on kymmenessä vuodessa jakanut miljardiosingot omistajilleen ja jättänyt tulevan kasvun eväät leipomatta. **TIMO KAUNISTO VIERASKOLUMNISSAAN**

LUKIJALTA

KIMMO RAUATMAA/LEHTIKUVA

Marjanpoiminta on järjestettävä niin, ettei siitä aiheudu konflikteja paikallisen väestön kanssa ja että maanomistajalle aiheutuvat vahingot korvataan täysimääräisesti, Jaakko Ylitalo vaatii.

Marjabisnes tarvitsee pelisäännöt

Viime kesä osoitti, että bisnestarkoituksessa organisoitu, laajamittainen ja säännönmukaisesti toistuva metsämarjojen poiminta vaatii pikaisesti pelisäännöt. Työ- ja elinkeinoministeriö onkin asettanut selvitysmiehen kartoittamaan ongelmat ja keinot niiden ratkaisemiseksi.

Ongelmia on kolmessa asiassa.

Onko ulkomailta turistiviisumeilla kutsutuilla poimijoilla työsuhde kutsujan kanssa vai ei? Ylittääkö bisneksen harjoittamiseksi organisoitu, laajamittainen ja toistuva toisen maa-alueen käyttö jokamiehenoikeuksien rajat? Onko paikallinen väestö otettava millään tavoin huomioon vai ei?

Vierastyövoiman käyttöön perustuva marjabisnes on globalisaatioajan ilmiö, jossa on paljon yhteistä kolonialismin ajan sokeribisneksen syntyhistoriaan Kuubassa. Sokeribisneksen ei tarvinnut ottaa alkuperäisväestöä lainkaan huomioon.

Bisnes jyräsi Espanjan kuninkaan tukemana yli intiaanien kulttuurin ja valtasi maa-alueet. Kun paikallisesta väestöstä ei saatu työvoimaa sokeriruokoviljelmille, jobbarit toivat orjatyövoimaa laivalasteittain Afrikasta.

Nyt marjabisnes Suomessa toimii lähes samoilla periaatteilla valtion suojeluksessa – alkuperäisväestöä ei tarvitse ottaa huomioon. ”Intiaaneja” ovat nyt Lapin syrjäkylien naiset ja eläkeläiset. Heidän entiset nautinta-alueet kylien läheisyydessä vallataan, ja jobbarit tuovat marjabisneksen käyttöön velka(orja)työvoimaa lentokonelasteittain Thaimaasta ja Vietnamista.

Kolonialismin aika on kuitenkin ohi, ja sen pitää näkyä paikallisen väestön ja työvoiman kohtelussa. Ratkaisu ei ole vaikea.

Tulkitaan maa- ja vesialueiden yleiskäyttöä eli jokamiehenoikeutta siten kuin eduskunnan perustuslakivaliokunnan valiokuntaneuvos Laaksonen (1999) ja Lapin yliopiston ympäristöoikeuden professori Kokko (2008) ovat tulkinneet, eli organisoitu, laajamittainen ja toistuva toisen maa-alueen käyttö edellyttää maa-alueen omistajan suostumuksen.

Asia voidaan hoitaa vapaaehtoisuuden pohjalta tai tarvittaessa säädösteitse. Metsähallitus marja-Suomen suurimpana maanomistajana voi antaa, kenenkään sitä pyytämättä, suostumuksen organisoituun, toistuvaan ja laajamittaiseen marjanpoimintaan omistamillaan mailla, kuitenkin ehdolla, että kaikilla kutsutuilla pitää olla kirjallinen sopimus kutsujan kanssa molempien osapuolten oikeuksista ja velvoitteista.

Lisäksi toiminta on järjestettävä niin, ettei siitä aiheudu konflikteja paikallisen väestön kanssa ja että maanomistajalle aiheutuvat vahingot korvataan täysimääräisesti vahingon aiheuttajan ja toiminnan järjestäjän toimesta. Selkeät pelisäännöt ovat kaikkien osapuolten yhteinen etu, kaikki voittavat.

Jaakko Ylitalo
Rovaniemi

Turhat riidat marjanpoiminnassa vältettävissä

On hyvä, että metsän satoa poimitaan talteen. Jokaisen oikeuksiin kuuluva marjastus ei aina kuitenkaan suju ongelmitta.

Marjastajien on muistettava, mikä on sallittua ja mikä ei. Myös ulkomaalaiset poimijat ovat aiheuttaneet keskustelua.

Haittaa on aiheutunut nykyisin marjastuksessa käytettävistä tietynlaisista apuvälineistä. Eräitä laitteita käytettäessä koko kasvi voi lähteä juurineen irti maasta. Mukana voi lähteä myös istutettu puun taimi.

Revitty kasvi ei tuota marjoja seuraavana vuonna. Kasveja ei saa repiä irti ilman maanomistajan lupaa.

Joka kesä keskustellaan siitä, kuinka läheltä asutusta saa poimia marjoja. Suotavana pidetään, ettei ihan toisten pihapiiriin mennä.

Laki ei suoranaisesti tästä määrää. Jotkut pitävät sopivana etäisyytenä olla marjastamassa näkö- ja kuuloetäisyyden päässä talon pihasta.

Kuitenkin tämä etäisyys on suhteellista. Näköetäisyys voidaan määritellä monella tavalla.

Jos talon läheltä on metsä kaadettu, marjastaja näkyy pihapiiriin kauempaa. Mikäli asunto on keskellä tiheää metsää, marjastaja ei näy pihaan niin selvästi kuin avoimemmalta paikalta.

Myös kuuloetäisyys voi olla venyvä käsite. Eri ihmisten kuuloaistissa voi olla eroa. Toiset voivat marjastaessaan keskustella kuuluvammin kuin toiset. On monesta asiasta kiinni, kuinka kauas puhe kuuluu.

Tarkkoja metrimääräisiä rajoja ei ole. Kuitenkin mielestäni on tärkeää, ettei marjastuksella häiritä kenenkään pihapiiriä. Missään nimessä kasveja ei ole oikeutettua riuhtoa irti maasta.

Mielestäni tulee kiinnittää tarkasti huomiota kasveja vahingoittaviin poimintalaitteisiin ja välttää käyttämästä sellaisia. Maanomistajat eivät pidä siitä, että laitteet vahingoittavat jopa puiden taimia. Niin ei saa tapahtua.

Haluammehan, että marjoja voi jokainen halutessaan poimia tulevinakin vuosina. Kaikissa maissa se ei ole itsestäänselvyys.

Minna Reijonen
kaupunginvaltuutettu (ps.)
Kuopio

Sillat eivät kestä hirviörekkoja

76 tonnin hirviöpuurekat saivat luvan lokakuun alusta puunkuljetusajoihin. Arviot korjausvahvistettavien siltojen lukumäärästä Suomessa vaihtelevat julkisten teiden osalta noin 400 sillassa.

Yksityisteillä noita siltoja on vielä todella paljon. Jossain välissä puhuttiin yhteismäärältään 700–800 sillasta. Monille silloille on laitettu painorajoituksia, jotta ne kestäisivät kauemmin.Määrärahoja korjauksiin ei ole.

Useat maaseudun kivirakenteiset holvikaarisillat on myös Museovirasto julistanut suojelukohteiksi, joten niiden uusiminen ei olisi edes mahdollista. Vertailun vuoksi 76 tonnin rekkaa vastaa 71 kappaletta WV Polo omamassapainoista henkilöautoa.

Jos 71 WV Poloa laitetaan päällekkäin, siitä kertyy noin 100 metrin korkuinen rakennelma. Tulevia 100 tonnin superrekkoja vastaava Polojen rakennelmakorkeus olisi 94 Pololla 133 metriä. Pistää nyt vähän miettimään, mistä suuruusluokasta on kyse.

MARKKU VUORIKARI

Monille silloille on laitettu painorajoituksia, jotta ne kestäisivät kauemmin.

Valtio yrittää kaikin tavoin pestä kätensä. Jos silloilla sattuu haavereita, vastuuseen laitetaan kunnat, kaupungit tai yksityiset.

Huonoja puolia siltojen korjauksessa on, että se maksaa ja on hidasta. Säästöt kuljetuksista jäävät saamatta, kun autoille tulee kiertoteitä.

Tuleva talvi liukkauksineen varmasti pelottaa monia kuljettajia, kun rekat jäävät mäkiin renkaita sutien.

Hyvä puoli on ainoastaan alkuvaiheessa, että korjaukset työllistävät rakentajia hyvin pitkiksi ajoiksi.

Matti Hirvonen
Nokia

Pääministeri katui haastattelutunnillaan

Eduskunta hyväksyi, hallituksen ja siis myös pääministeri Jyrki Kataisen esityksestä, tilattavien lehtien hintoihin vuoden 2012 alusta yhdeksän prosentin arvonlisäveron. Päätös syntyi hallituspuolueiden äänin 108–61.

Pääministerin haastattelutunnilla (27.10.) pääministeri Katainen ilmaisi huolensa viestintätalojen taloudesta. Ikään kuin katuvasti, mitä tulikaan tehtyä.

Kahden vuoden aikana on suomalainen hyvä sanomalehtikulttuuri alkanut kaventua. Siihen on vaikuttamassa tietenkin myös sähköinen tiedonvälitys.

Hesarin pulmat ovat juuri nyt esillä, Aamulehti suunnittelee näkyvästi muutosta ja Keskisuomalainen näyttää pärjäävän kustannusnousuista huolimatta. Useat päivälehdet ovat kuitenkin muuttumassa viisipäiväiseksi.

Paperilehtien uskollisena lukijakuntana pysyy vielä monta vuotta yli miljoonainen eläkeläisväestö. He kaipaavat asioiden käsittelyä omien pulmiensa kannalta.

Esiin nostettavia asioita riittää, yksi on työeläkeläisten korkeampi verotus. Melkein kaikista tulee vanhoja, niinpä vanhuspalvelulain vaikutus hyvinvointiin on myös kiinnostava asia.

Esko Järvenpää
Jämsä

> Kahden vuoden aikana on suomalainen hyvä sanomalehtikulttuuri alkanut kaventua.«
> **ESKO JÄRVENPÄÄ**

Työkö yhteiskunnan pahin syöpäläinen?

Suomi on taloustaantumassa, työttömiä tulee joka päivän uutisissa lisää. Samaan aikaan hallitus ja ministeriöiden valmistelevat virkamiehet kilvan syytävät rajoituksia ja estoja tuottavan työn tekemiselle.

Nämä vielä yritetään kätkeä, muka muihin syihin. Vaatii kyllä virkamieheltä äärimmäisen outoa mielikuvitusta, jos esimerkiksi lannanlevityksen aikarajojen tiukentaminen säästäisi ympäristöä.

Jokainen joka on edes käynyt karjatilalla tai edes tavannut suomalaisen maatalousyrittäjän – joka on jo melko uhanalainen laji – tietää varsin hyvin, että rajoituksilla on selkeää haittaa ympäristölle. Päinvastoin lannanlevitykseen pitäisi saada selkeää joustoa, jotta pystytään huomioimaan esimerkiksi poikkeukselliset säät.

Itse en ainakaan haluaisi olla pilaamassa suomalaista luontoa, vaan viljellä varjellen, kuten tähänkin asti.

Minna Häkkinen
maatalousyrittäjä
Muurame

Ota kantaa tekstiviestillä

- Harmittaa, suututtaa, ilahduttaa, ihmetyttää?
- Jaa mielipiteesi muiden lukijoiden kanssa lähettämällä se tekstiviestillä numeroon 173 172.
- Viestin enimmäispituus on 160 merkkiä ja yhden viestin hinta 50 senttiä.
- Viestin alkuun tunnus MT LU.

Trikiini

Hienoa, trikiinivapaa sikatuotanto! Näin varmistamme sikojen ulkoilemattomuuden ja minimoimme oljen käytön. Olkikin tuo trikiiniriskin, vältä sitä. **Ei nimimerkkiä**

Lastensairaala

Onko pakko tehdä lastensairaala Helsinkiin? Halvempi olisi tehdä muualle Suomeen. **Äly hoi**

Ei onnistu

Dosentti Näätänen, hyvä ajatus, kokeiles toteuttaa. 3 isäntää kävi kurssit ja totesi yhteisen biokaasul. mahdottomaksi, näin Suomessa. **Ei nimimerkkiä**

Arvostusta, kiitos

Ei maailma kylväjiä tarvitse, maailmanlaajuinen 50 % viljelyvuosi voisi tuoda edes hitusen arvostusta tänne ruokaketjun alkuun. **Puheilla ei elä**

141-artiklasta

Kyllä 141-artikla oli alun perin siirtymäajan tukea. Jotenkin Sipilän kolumni haiskahti äänten kalastelulta. **C 2 pohjoinen**

Anttila, kyllä viljelijät tietävät keskustan menestyksen 141-asiassa olevan kaikkea muuta kuin kunniakas. **Politikoinnin asialla voi lopettaa**

Sipilälle. 141-tuki aleni rajusti kahdella edellisellä sopimuskaudella. Keskustalainen mt. ministeri. Nyt mennään entisellä! **HMR**

Lukijalta-osasto

- Lukijalta-kirjoitukset voi toimittaa Maaseudun Tulevaisuuden toimitukseen postitse, sähköpostitse, faksilla tai tekstiviestillä.
- Toimituksen osoite on Maaseudun Tulevaisuus, PL 440, 00101 Helsinki. Faksinumero toimitukseen on (09) 694 3717. Kuoreen tai faksiin merkintä ”Lukijalta”. Sähköpostitse kirjeet lähetetään osoitteeseen *lukijalta@maaseuduntulevaisuus.fi*

VIERASKOLUMNI

Joustamattomat

Jos suomalaisten työmarkkinajärjestöjen arjesta tehtäisiin tositeeveetä, voisi sarjan nimenä olla vaikkapa ”Joustamattomat”.

Joku voi ihmetellä, eikö Kaunistolle mikään riitä, kun juuri on saatu aikaan kolmasti kielletty tupo ja vielä maltillisin korotuksin.

On saatu niin. Kyllä hintakilpailukykymme viennissä hieman paranee ja saavutus sekin, ettei se enää heikkene. Niinhän kävi viime sopimuskierroksella, kun yltiöoptimisteja oltiin laman nujerruksen suhteen.

Samaa palkkaerojen duurisävelmää on vedelty koko 2000-luku eikä nyt vaikeuksiaan poraava vientiteollisuus ole ollut tässä yhtään johdonmukaisempi. Se on kymmenessä vuodessa jakanut miljardiosingot omistajilleen ja jättänyt tulevan kasvun eväät leipomatta. Tuotekehitystä on tehty lähinnä valtion ja veronmaksajien piikkiin, kun kerran rahaa on auliisti sieltä sisään juoksutettu.

Viennin maailmassa on sinällään totuttu suhdanteisiin, jotka välillä vetävät ja toisinaan sitten taas eivät. Tuttu metalliyrittäjä kehui taannoin metallin työehtosopimuksia siitä, että ainakin hänen mestoillaan melkein kaikki käy. Toki tuo yritys on ollut mahtavassa kasvukierteessä lyhyttä lomautusjaksoa lukuun ottamatta.

Mutta entäpä valtio ja kunnat: siellä on oltu herran kukkarossa viiden vuoden irtisanomissuojien ja poliittisen varjeluksen kehässä. Tuoreessa muistissa on kokoomuksen erittäin kalliiksi käynyt vaalilupaus, jolla hoitajien palkkoja korotettiin reilusti. Nyt tuota rahaa peritään kuntien asukkailta takaisin pakkoliitoksin ja kahden miljardin säästöpäätöksen painitermein kokonelsonilla.

Tuore työmarkkinaratkaisu tuli kunnille paljon kalliimmaksi kuin Kokkilan EK:lle. Hyvä on, työväen palkoissa tulee melkeinpä mitätön kahdenkympin korotus. Sillä saa parit pullakahvit apsi-asemalla, jossa voi tutussa porukassa jatkaa hallituksen ja Euroopan meiningin arvostelua. Kestäisihän sen, mutta kuntatyönantajia eli meitä kaikkia se ilahduttaa vain hetken. Sopimus maksoi kuitenkin kunnille kolmisensataa miljoonaa ja mikä pahinta: mitään jouston tai järjestelyjen elementtejä ei sopimuspaperiin hyväksytty.

Kunnissa siis jatkuvat kiihtyvällä tahdilla lomautukset ja yt-neuvottelut irtisanomisineen eikä nuoria palkata tilalle. Työn tekemisen ilmapiiri sen kun heikkenee, kun pitäisi kannustaa organisoimaan töitä uudella tavalla ja ylittää ahtaita ammattinimikkeiden rajoja. Ei tämä leikkausten ja jarrutustaistelujen kierre hyvää lupaa suomalaiselle hyvinvointivaltiolle. Attendo kiittää saamastaan luvasta painaa rahaa terveydenhuollon ja vanhushoidon järjestämisessä.

Sopiminen on suomalaista vahvuutta, mutta se mikä on hyväksi viennille, ei aina ole hyväksi suljetulle sektorille. On helppoa siirtää vastuuta kunnille, kun likaista työtä ei tarvitse tehdä itse.

Työmarkkinapolitiikkaan pitäisi kuulua myös vastuu hyvinvointipalveluista: ei sitä voi ulkoistaa itseltään sanomalla, jotta maksammehan veroja ja luommehan uusia työpaikkoja. Kuntapalveluiden tulevaisuus ratkaistaan tässä ja nyt.

Näkyvä vastuu niistä on meillä avoimessa keskustelussa kamppailevilla poliitikoilla. Työmarkkinajärjestöt jatkavat sillä välin Levin seminaareilla välttämättömän eläkeratkaisun siirtotaisteluaan takan ja hyvän konjakin äärellä.

Jospa tämä olisikin sitä tositeeveetä, josta jonkun voisi jo äänestää ulos. Muunkin, kuin sen vallattoman poliitikon.

TIMO KAUNISTO
on alastarolainen talonpoika
timo.kaunisto63@gmail.com

VERKOSSA SANOTTUA

Viljelijä on kyykyssä kaksinkerroin

Uutinen Vilja-alan yhteistyöryhmän Vyrin kymmenvuotisesta taipaleesta kirvoitti MT:n nettisivulla keskustelun, jonka keskiössä ei suinkaan ollut Vyr itse vaan viljanviljelijöiden tilanne.

Kommentoijat katsoivat, että viljanviljelijän asema on huono niin yleisesti kuin MTK:ssakin.

Nimimerkki Myötähäpeä totesi, että ”hyvin on viljantuottajan tilanne hoidettu. Viljanviljelijä kaksinkerroin kyykyssä.”

”Keskusjärjestö keskittyy vain ja ainoastaan C-alueen kotieläintuotantoon ja sen ylikompensointiin tuilla. Lopputulos on hyvin näkyvillä, tilat jaettu 2 kastiin sijainnin ja tuotantosuunnan mukaan – oikeudenmukaisuus todella kaukana. Tästä tabusta ei saa puhua MTK:n kokouksissa”, lateli puolestaan Sepe.

Karjatiloilla edessä isot investoinnit

Kolmas rehusato jää saamatta, jos MT:n keskiviikkona uutisoimat EU:n kaavailut lietteenlevityksen kieltämisestä elokuun jälkeen toteutuvat, pohti nimimerkki Ei s**t*t*n*. Lisäksi sonnalle tarvitaan tolkuttomasti lisää varastointitilaa.

”Kustannukset nousee ja kannattavuus laskee entisestään.”

”Sulaan maahan saa ajaa, mullataan siis niin syvälle että tulee sula maa vastaan, roudan alle. Multaustekniikan pioneerit kuulemma kokeilevat jo lopputalvesta syvämultauslaitetta, jolla liete upotetaan yli metrin syvyydelle maahan, salaojien väliin. Piikkiketjut vetokoneessa helpottavat menoa”, veisteli nimimerkki Tuotekehityksestä vientituote.

”Muut vaan ihmettelee että onpa hulluja kun viitsii tehdä tuollaista työtä”, arveli nimimerkki 68.

Nimimerkki Lisenssi ehdotti karjatiloille biovoimaloiden rakentamista. ”Vesistötkin voivat paremmin.”

Viljelijäkolleganne puolestaan ihmetteli, onko keskustelussa unohtunut ympäristö kokonaan.

”Onko ainoa pointti se, että täytyisi päästä lannasta eroon? Ajatteletteko te yhtään sitä, että lannassa on ravinteita, jotka pitäisi käyttää ruoantuotantoon eikä vesistöjen ravitsemiseen?”

Jatkuva kasvatus on ”näpertelyä”

Myös keskustelu oikeasta metsänkäsittelystä käynnistyi jälleen, kun MT kertoi avohakkuun olevan suosituin metsänhoitomenetelmä viljelijöiden keskuudessa.

Jatkuva metsänkasvatus ei ole Shimo Shiilin mielestä ”kovin professionaalinen metsänhoitotapa”.

Sitä harrastavat hänen mukaansa Nykyisin pienten, alle 50 hehtaarin metsätilojen omistajat, joilla on ”pienen pinta-alan takia enemmän aikaa harrastella ja näperrellä metsän pienten yksityiskohtien kimpussa”.

”Isommat metsätilat on käytännöllisintä hoitaa tavanomaisen metsänhoidon tavalla. Kun metsää alkaa olla tuollaiset parikinsataa hehtaaria, niin sellainen pienimuotoinen maisemointinuhjaaminen metsässä ei oikein lyö leiville.”

Zakari muistutti Shimo Shiiliä jatkuvan kasvatuksen eduista. ”Eikö pitäisi vain olla tyytyväinen että omat järeät hakkuut menevät todennäköisesti paremmin kaupaksi ja ehkä jopa parempaan hintaankin.”

JUHANI REKU
www.maaseuduntulevaisuus.fi